

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“Психологічні дослідження в сфері
спортивної діяльності”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	017 Фізична культура та спорт
Статус дисципліни	Вибіркова, реалізується в циклі професійної підготовки
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS/120 год. (Л – 6 год., С – 22 год., З – 2 год., СР – 90 год.)
Курс/півріччя	2 курс – 2 півріччя.
Лінк на дисципліну	https://adl.mil.gov.ua/course/index .
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	Психологічні дослідження, спортивна діяльність, психологічне забезпечення, діагностування особистості, психодіагностика та психокорекція.
Викладач	ШЕМЧУК Вадим Андрійович , кандидат педагогічних наук, старший дослідник, начальник науково-дослідного відділу розвитку фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=HvTJi_IAAAAJ&hl=uk https://orcid.org/0000-0001-8873-0443 Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 2 науково-дослідних роботи, 1 підручник, 2 навчальних (навчально-методичних) посібника. Підвищення кваліфікації: у 2017 році закінчив Національний університет оборони України здобув кваліфікацію: ступінь вищої освіти магістр; спеціальність Педагогіка вищої військової школи. у 2021 року пройшов науково-педагогічне стажування у Куявському університеті у м. Влоцлавеку (Республіка Польща). Контактні дані: e-mail: va.shem@ukr.net
Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	У межах навчальної дисципліни розглядаються зміст психологічної підготовки, основні методи і принципи психологічних досліджень в сфері спортивної діяльності, діагностика особистості, інтерпретація і візуалізація отриманих результатів. Ад'юнкти ознайомляться із застосуванням психологічних засобів і методів, що впливають на ефективність змагальної діяльності

<p>Які знання я отримаю?</p>	<p>За результатами вивчення дисципліни ад'юнкт знатиме: особливості психологічних досліджень; основи методології проведення психодіагностичних досліджень; структуру психічних властивостей спортсмена та їх оцінювання; основи психокорекції емоційних станів в сфері спортивної діяльності; основи психологічного консультування та психотерапевтичних підходів; дослідження особистісних характеристик спортсменів – представників різних видів спорту</p>
<p>Які вміння я розвину?</p>	<p>Набудете вміння: розробляти психологічні дослідження в сфері спортивної діяльності; проводити психокорекції емоційних станів; робити висновки щодо дослідження особистісних характеристик спортсменів; робити висновки щодо діагностики особистісних характеристик в цілому, а також вносити корективи; робити осмислений добір тестових психологічних завдань</p>
<p>Що мене очікує?</p>	<p>Очікується, що ад'юнкти відвідуватимуть всі заняття. Письмові та самостійні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у вас виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою. Під час лекційних занять ад'юнктам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора – це абсолютно нормально. Семінарські заняття Активна участь під час обговорення в аудиторії, ад'юнкти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повага до колег, - толерантність до інших та їхнього досвіду, - сприйнятливості та неупередженість, - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки, - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів, - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції, - обов'язкове знайомство з першоджерелами. <p>Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його індивідуально з викладачем. Від ад'юнктів очікується зацікавленість участю у всіх видах навчальних занять. Активна контекстна навчальна діяльність, інтерактивна комунікація в процесі аудиторних занять, самоосвітня підготовка ад'юнкта за визначеними викладачем завданнями, консультування, системи дистанційного навчання університету, інтегрованим результатом яких буде розвиток їх професійно-педагогічної компетентності. Вітається творчий підхід у різних його проявах</p>
<p>Якого результату я досягну?</p>	<p>Отриманих знань буде достатньо для вирішення широкого кола психологічних завдань, що виникають в рамках дослідницької роботи</p>

<p>Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?</p>	<p>Під час вирішення широкого кола завдань, що виникають в рамках дослідницької роботи як психологічного так і практично будь-якого напрямку. У процесі написання дисертації доктора філософії, написання статей, тез, проведення емпіричного та експериментального дослідження, у подальшій науково-дослідницькій і викладацькій діяльності у ВВНЗ (ЗВО) і наукових установах</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Теоретичні основи проблеми психологічного дослідження в сфері спортивної діяльності Лекція 1. Сучасний стан проблеми психологічних досліджень в сфері спортивної діяльності. Семинарське заняття 1. Сутність та місце психологічних досліджень в сфері спортивної діяльності. Семинарське заняття 2. Основні етапи психологічного дослідження в сфері спортивної діяльності. Семинарське заняття 3. Роль психологічних факторів у процесі спортивної діяльності. Тема 2. Основи психологічної діагностики особистісних характеристик в сфері спортивної діяльності Лекційне заняття 2. Психодіагностика та психокорекція як базові складові системи психологічних досліджень. Семинарське заняття 4. Роль психічних пізнавальних та емоційно-вольових процесів у діяльності спортсменів. Семинарське заняття 5. Оцінювання психічних станів спортсмена-військовослужбовця як однієї з детермінант ефективності змагальної діяльності. Семинарське заняття 6. Структура психічних властивостей особистості спортсмена-військовослужбовця. Семинарське заняття 7. Комплекс психологічних критеріїв діагностики особистості спортсмена-військовослужбовця в різних видах спорту. Тема 3. Особливості обґрунтування застосування психологічних засобів і методів, що впливають на ефективність змагальної діяльності Лекційне заняття 3. Сучасні напрями психокорекції в сфері спортивної діяльності. Семинарське заняття 8. Психологічне консультування. Семинарське заняття 9. Основні психотерапевтичні підходи і методи, що використовуються в процесі підготовки спортсменів. Семинарське заняття 10. Психокорекція рівня психологічної саморегуляції особистості спортсмена. Семинарське заняття 11. Психокорекція пізнавальних та емоційно-вольових процесів у діяльності спортсменів</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія / Н. Л. Височіна. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 384 с. 2. Височіна Н. Л., Жембровський С.М., Кувшинов О. В., Петрачков О. В. Психологічне забезпечення військовослужбовців у системі фізичного виховання і спорту: підручник / кол. авт.; за заг. ред. Н. Л. Височіна. – К. : НУОУ, 2020. – 100 с. 3. Воронова В.І. Психологія спорту: навч. посібн. – К.: Олімпійська література, 2007. – 298 с. 4. Ложкин Г.В. Психологія спорту: схеми, коментарії, практикум: учеб. пособ./ Г.В. Ложкин – К.: Освіта України, 2011. – 484 с. 5. Психологія фізичного виховання та спорту : навч.-методич.

	<p>посібник / І. В. Іваній, В. М. Сергієнко. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. – 204 с. Доступно: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Ivaniy_Psichologiya_fizichnogo.pdf</p> <p>6. Військова психологія та педагогіка: інноваційний підхід: підручник / кол. авт. ; за заг. ред. С.Д. Максименко. – К. : НУОУ, 2012. – Ч. 1 у 2 ч. – 472 с.</p> <p>7. Обґрунтування норм фізичного та психоемоційного навантаження військовослужбовців під час ведення бойових дій : науково-дослідна робота / кол. авт. – К.: НУОУ, 2018. – 269 с.</p> <p>8. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності “Фізична культура і спорт” : навч. посіб. / В.М. Костюкевич, О.А. Шинкарук, В.І. Воронова, О.В. Борисова; за ред. В.М. Костюкевича, О.А. Шинкарук. – К.: НУФВіС, Олімпійська література, 2018. – 528с.</p> <p>9. Свистун В.І., Шемчук В.А. Науково-дослідна лабораторія як організатор і координатор інноваційного наукового середовища вищого військового навчального закладу / Валентина Свистун, Вадим Шемчук // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 4(95). – С. 182–187.</p> <p>10. Костюкевич В.М. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність 017 Фізична культура і спорт): навчальний посібник / В.М. Костюкевич, В.І. Воронова, О.А. Шинкарук, О.В. Борисова; за заг. ред. В.М. Костюкевича. – Вінниця: ТОВ “Нілан” – ЛТД, 2016. – 554 с.</p> <p>11. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. / Н. А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.</p> <p>12. Наказ Міністерства оборони України від 05.08.2021 №225 “Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.10.2021 № 1289/36911.</p> <p>13. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.</p> <p>14. Наказ Міністерства оборони України від 27.07.2016 № 385 “Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України”.</p> <p>15. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми сучасного спорту. Науковий журнал. Архів номерів. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/PPMB/index.html</p> <p>16. Електронна бібліотека Національного університету оборони України – https://elib.nuou.org.ua.</p>
<p>“Правила гри”</p>	<p>Взаємоповага, суб’єкт-суб’єктна взаємодія між викладачем і ад’юнктом, взаємодовіра і співпраця, позитивне ставлення до один до одного; академічна доброчесність, дисциплінованість, контактність і оперативність зворотного зв’язку; відкритість і прозорість, об’єктивність в оцінюванні та самооцінюванні; обов’язкове покарання за будь-які прояви академічної не доброчесності (перескладання, повторний курс)</p> <p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення якісним навчальним матеріалом; - застосування індивідуального підходу для вирішення навчальних та інших питань ад’юнктів; - забезпечення позитивної робочої та творчої атмосфери на заняттях; - дотримання норм і принципів педагогічної етики. <p>З боку ад’юнкта:</p> <ul style="list-style-type: none"> - готовність навчатися та регулярно відвідання занять;

	<ul style="list-style-type: none"> - якісна і регулярна підготовка до практичних занять; - готовність працювати з інформацією з різних джерел для вирішення професійних завдань (бібліотечні фонди, періодичні наукові видання, ресурси мережі Internet); - готовність використовувати набуті вміння та навички у професійній діяльності, дотримання академічної доброчесності; - встановлення та підтримання наукових контактів; - здатність до самоосвіти та адаптації до конкретних умов виконання завдань, готовність до конструктивної критики. <p>Під час занять <i>дозволяється</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; - пити безалкогольні напої; - фотографувати слайди презентацій; - брати активну участь у ході заняття. <p><i>заборонено</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби; - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та науково-педагогічних працівників; - грати в азартні ігри; - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію); - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять. <p>Важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всіх науково-педагогічних працівників, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.</p> <p>Науково-дослідний відділ розвитку фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту підтримує нульову толерантність до плагіату. Від ад'юнктів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.</p>
<p>Додатково</p>	<p>Детальнішу інформацію про “Психологічні дослідження в сфері спортивної діяльності” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>